

AGRICULTURA

Els temporers a l'Ebre: malviure entre l'explotació i la pobresa

Més de 4.000 persones, molts d'ells immigrants irregulars, treballen cada any com a temporers durant les campanyes de collita de fruita al territori. El sistema s'aprofita de la seua desesperació: jornades llarguíssimes i dures a canvi de poc més de 3 euros l'hora.

Terres de l'Ebre Francesc Millan

"Dembo!". Una veu greu irromp en l'ambient. Mamadou, de 34 anys i rostre seriós, crida sense parar el nom del seu germà. La mirada se li endureix, encara més, quan no obté resposta. Camina neguitós, amunt i avall, com si hagués entrat en bucle. **"Només ens permeten mitja hora de descans per menjar, si no s'afanya no tindrem temps"**, es justifica amb certa resignació. A terra, entre pedres, herbes i alguna deixalla, ja té preparat el dinar: avui, com ahir i abans d'ahir, un bol d'arròs bullit i una garrafada d'aigua. Fatigat, es deixa caure a terra. I torna a cridar-lo. De sobte, entre una filera de mandariners hi apareix un noi jove. És Dembo, de 24 anys, tot i que n'aparenta uns quants més. La seua figura, esprimatxada i ara polsosa, desborda cansament. Avui és el seu primer dia com a temporer. **"És dur. Portem sis hores collint sense parar: si t'atures no cobres"**, sospira mentre beu aigua. Els dos germans, originaris de Gàmbia -un dels països més pobres de l'Àfrica Subsahariana- van marxar de casa perquè allí els hagués consumit la precarietat. I han arribat a Europa: Mamadou hi porta deu anys; Dembo, en canvi, hi va aterrar fa només una setmana. **"El meu germà em va dir que aquí podria treballar collint fruita. Havia de venir, som una família gran i a casa faltava menjar"**. Abans de reprendre la feina, agafa un grapat de l'arròs que queda i se'l guarda a la butxaca.

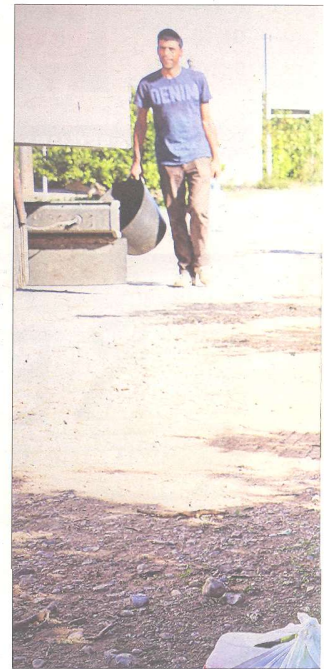
El seu testimoni forma part de la realitat que viuen les més de 4.500 persones que, cada any, treballen de temporers a les Terres de l'Ebre. La

collita dels cítrics, a la tardor, és un dels sectors on són més necessaris. Però fa anys que la seua situació laboral i també social és motiu de polèmica. Es parla d'explotació i, de fet, no s'exagera: jornades dures i llarguíssimes a canvi de poc més de tres euros l'hora, és a dir, uns trenta euros després de deu hores de feina. El fet que la immensa majoria d'aquests treballadors siguin immigrants -molts d'ells en situació irregular- n'agreuja la situació. El sistema s'aprofita de la vulnerabilitat i desesperació d'aquestes persones que, gairebé en tots els casos, necessiten els diners per malviure aquí, però sobretot, per enviar a la seua família, que segueix als seus països d'origen. Donar veu a les seues històries, sovint silenciades, resulta incòmode per a alguns sectors de l'Ebre, el principal punt de cultiu de mandarines i taronges a

Catalunya, i un dels més potents d'Espanya. Potser per això, Dembo i Mamadou, igual que la resta de protagonistes d'aquest reportatge, deixen clar des d'un principi que prefereixen ocultar la seua identitat. Tenen por de perdre la feina. **"És l'únic que tenim"**.

TREBALLAR DE NIT A NIT És la una del migdia d'un diumenge de novembre i, aquí, el ritme és frenètic. Una trentena de persones cullen mandarines sense parar. El silenci, tens, només és trencat pel so de les tisores. "Clic, clic, clic". De tant en tant, algú crida, donant pressa a algú altre. Tots els treballadors segueixen els mateixos passos: tallar una per una les mandarines, emplenar-ne una cistella, transportar-la fins a una caixa blava, i tornar a començar. Aquesta finca de mandariners d'una localitat del Montsià evidencia que la

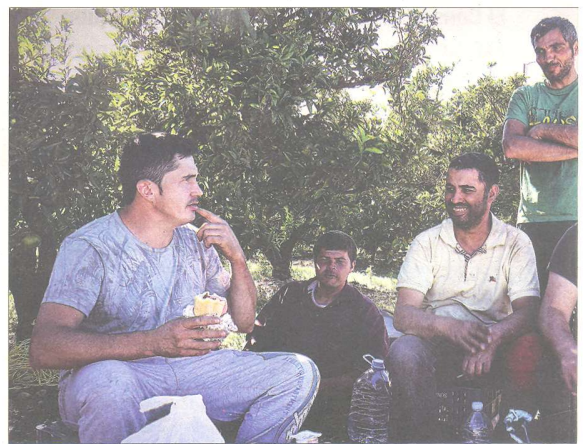
collita es troba en el punt més àlgid. Ho sap ben bé Mohammed, un dels temporers. **"Portem onze dies seguits treballant. Molts dies canviam de lloc: Alcanar, Santa Bàrbara, Bitem, Vinaròs, Benicarló..."**. Té 38 anys i, tot i que la seua família continua vivint al Marroc, ell fa vuit anys que va i ve. **"Som pobres, som desgraciats... jo, com tots ells assenyalava a la resta de treballadors treballant per sobreviure"**, lamenta sense dubtar-ho. El seu discurs, sistemàticament indignat, és transparent. **"Ho he deixat tot per venir aquí i treballar. I al final t'adones que la situació mai millora"**. Deixa de parlar un moment i es torna a submergir entre les fulles del mandariner. Sap que cada minut que parla són diners que deixa de guanyar: **"cobrem segons les caixes que fem -a un euro i trenta cèntims la caixa-, no podem pa-**



Dembo -nom fictici- beu una mica d'aigua abans de mitja hora. / F. MILLAN

rar". Després de carregar l'enèsima cistella, mira a banda i banda i s'assegura que no l'escolte ningú. Abaixa el to, i xiuxiueja: **"Això és igual que treballar de rucs. De nit a nit, des que surt el sol fins que s'amaga"**.

Un xiulet els avisa que ha arribat la mitja hora de descans. Tots ells, cistella i tisores en mà, s'acosten a una esplanada vorejada per mandariners. Utilitzen les caixes de fruita de taules, i seuen a terra. Comencen a dinar. Florin té 24 anys i en fa tres



La immensa majoria de temporers són persones immigrants que necessiten els diners per sobreviure aquí i per enviar-lo a la família, que normalment viu al seu país d'origen.